

Wyrok z dnia 2 lipca 1998 r.

II UKN 111/98

Jeżeli pracownik nie zachował zdolności do wykonywania dotychczasowego zatrudnienia, istnieje podstawa do zaliczenia go do III grupy inwalidów, w rozumieniu art. 24 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników oraz członków ich rodzin (Dz.U. Nr 40, poz. 267 ze zm.), także wtedy gdy zachowana została zdolność do wykonywania innego, niż kwalifikowanego zatrudnienia.

Przewodniczący SSN: Maria Tyszel, Sędziowie SN Jerzy Kuźniar (sprawozdawca), Stefania Szymańska.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 2 lipca 1998 r. sprawy z wniosku Krzysztofa B. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w W. o rentę inwalidzką w związku z chorobą zawodową, na skutek kasacji wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu z dnia 8 października 1997 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Apelacyjnemu-Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego.

U z a s a d n i e

Wyrokiem z dnia 8 kwietnia 1997 r. [...] Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu oddalił odwołanie wnioskodawcy Krzysztofa B. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych-Oddziału w W. z dnia 24 sierpnia 1995 r., odmawiającej prawa do renty inwalidzkiej z tytułu choroby zawodowej, po ustaleniu następującego stanu faktycznego:

Wnioskodawca, urodzony 8 czerwca 1962 r., pracował jako górnik pod ziemią w Kopalni Węgla Kamiennego "W." w okresie od 1 maja 1985 r. do 31 grudnia 1994 r. Państwowy Terenowy Inspektor Sanitarny w W. decyzją z dnia 6 czerwca 1995 r.

stwierdził u wnioskodawcy chorobę zawodową w postaci pylicy płuc, pozostającą w związku przyczynowym z narażeniem na działanie pyłów zwłókniających w okresie pracy w KWK "W."

Zarówno Obwodowa, jak i Wojewódzka Komisja Lekarska do spraw Inwalidztwa i Zatrudnienia nie zaliczyły ubiegającego się o rentę do żadnej z grup inwalidów, tak w związku z chorobą zawodową, jak i z ogólnego stanu zdrowia. W okresie zatrudnienia wnioskodawca uległ dwóm wypadkom przy pracy w dniach 25 czerwca 1984 r. i 9 czerwca 1994 r., doznając skręcenia lewego stawu kolanowego, jednak następstwa tych wykazanych urazów - w ocenie Komisji - także nie dawały podstaw do uznania wnioskodawcy inwalidą którejkolwiek z grup. W toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji przeprowadzone zostały dowody z opinii biegłych: pulmonologa, chirurga i neurologa, a w związku z zarzutami wnioskodawcy nadto z opinii biegłego z Katedry i Kliniki Chorób Wewnętrznych i Zawodowych Akademii Medycznej w W., dr hab. Ryszarda A. W opiniach tych stwierdzono, że mimo pewnej niewielkiej progresji zmian radiologicznych pylicy, brak podstaw do zaliczenia Krzysztofa B. do jakiegokolwiek grupy inwalidzkiej w związku z następstwami choroby zawodowej. Również z punktu widzenia chirurgicznego doznane dwukrotnie skręcenie lewego stawu kolanowego nie ograniczyły zdolności badanego do pracy. Wobec podniesionego przez wnioskodawcę w apelacji zarzutu nie wyjaśnienia różnic w opiniach Ryszarda A. wydanych dla potrzeb Sądu Rejonowego w Wałbrzychu w sprawie o jednorazowe odszkodowanie i w obecnej sprawie, Sąd Apelacyjny we Wrocławiu zlecił temu biegłemu opracowanie opinii uzupełniającej wyjaśniającej różnicę między opinią wydaną przez niego w dniu 12 marca 1996 r. - w sprawie [...] Sądu Rejonowego w Wałbrzychu, a opinią z dnia 19 grudnia 1996 r. wydaną dla potrzeb obecnego postępowania. W opinii uzupełniającej biegły nawiązał do obu wydawanych przez siebie opinii, potwierdzając stanowisko, że rozpoznana pylica płuc punkcikowata rozproszona, nie uzasadnia zakwalifikowania wnioskodawcy do co najmniej III grupy inwalidów z tytułu choroby zawodowej. W tych warunkach Sąd Apelacyjny oddalił apelację wnioskodawcy (wyrok z dnia 8 października 1997 r.) [...].

Powyższy wyrok zaskarżył kasacją wnioskodawca i zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie §§ 23 i 24 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 5 sierpnia 1983 r. w sprawie składu komisji lekarskich do spraw inwalidztwa i zatrudnienia, trybu postępowania, trybu kierowania na badania przez te komisje oraz

szczegółowych zasad ustalania inwalidztwa (Dz. U. Nr 47, poz. 214) oraz naruszenie przepisów postępowania - art. 233 § 1, 286, 328 § 2 i 382 KPC - wniósł o jego uchylenie, a także uchylenie wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu skarżący podniósł, że rozpoznana choroba zawodowa spowodowała 55% uszczerbek na zdrowiu, obniżając o ponad połowę zdolność do wykonywania przez wnioskodawcę poprzedniej pracy (górnika dołowego), co w pełni uzasadnia kasację w części, w której zarzuca ona naruszenie prawa materialnego. Nie wyjaśniając należycie rozbieżności w opiniach biegłego Ryszarda A. wobec zaniechania jego przesłuchania, Sąd naruszył nadto wskazane przepisy postępowania. W ocenie kasacji - w okolicznościach sprawy - celowe było zasięgnięcie opinii Instytutu Medycyny Pracy w S., dla ostatecznego ustalenia, czy wnioskodawcy przysługuje renta inwalidzka.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest uzasadniona, gdy zarzuca błąd w ustaleniach faktycznych będących podstawą wyrokowania przez Sąd Apelacyjny i w związku z tym naruszenie przepisów prawa materialnego §§ 23 i 24 rozporządzenia MPiPS z dnia 5 sierpnia 1983 r.

Zasięgając opinii uzupełniającej biegłego Ryszarda A., Sąd Apelacyjny nie rozważył jej należycie, a zwłaszcza nie wyjaśnił sprzeczności między przyjęciem przez biegłego niezachowania zdolności do wykonywania przez wnioskodawcę dotychczasowego zatrudnienia, a jego stwierdzeniem, że mimo tego jest on zdolny do pracy. Przepis § 23 cytowanego rozporządzenia stanowi, że częściowa niezdolność do wykonywania dotychczasowego zatrudnienia zachodzi przy obniżeniu zdolności do wykonywania dotychczasowego zatrudnienia co najmniej o połowę w porównaniu do zdolności, jaką wykazują pracownicy o podobnych kwalifikacjach i przygotowaniu zawodowym, mający pełną sprawność fizyczną i psychiczną. Choroba zawodowa wnioskodawcy spowodowała u niego 55% uszczerbek na zdrowiu, który - jak się wydaje - ma charakter stały w rozumieniu art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (jednolity tekst: Dz. U. z 1983 r. Nr 30, poz. 144 ze zm.), skoro biegły w opinii stwierdził, że "zwłóknienia krzemicze tkanki płucnej są zmianami nie tylko nieodwracalnymi, ale mogącymi się nadal rozwijać po całkowitym ustaniu narażenia na krzemionkę...".

Wskazuje to, że zdolność wnioskodawcy do wykonywania dotychczasowej pracy jest niższa o ponad połowę (55%), co pozwoliło biegłemu na zajęcie stanowiska, że "nie zachował on zdolności do wykonywania dotychczasowego zatrudnienia", przez które dla górników uważa się - na podstawie § 24 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia - prace górnicze wykonywane ostatnio przez zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed przejściem do prac równorzędnych z pracą górniczą. Koresponduje to z przedłożonym w toku postępowania apelacyjnego zaświadczeniem Kopalń Węgla Kamiennego „W” o ich likwidacji i niemożności zapewnienia zatrudnienia wnioskodawcy oraz Poradni Przeciwpłyliczej Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy w W. o przeciwwskazaniu do pracy dołowej i w atmosferze pyłów zwłókniających. Przy całkowitym niezachowaniu zdolności do wykonywania dotychczasowego zatrudnienia (tak jak w okolicznościach niniejszej sprawy), istnieje podstawa do zaliczenia wnioskodawcy do III grupy inwalidów w rozumieniu art. 24 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267 ze zm.) i przyznania dochodzonego świadczenia przewidzianego w art. 18 ustawy wypadkowej, jeżeli spełnione są pozostałe warunki zawarte w art. 32 pkt 2 i 3 ustawy o z.e.p. w związku z art. 25 pkt 3 ustawy wypadkowej. Nie zmienia tego okoliczność, że wnioskodawca zachował zdolność do wykonywania innego, niżej kwalifikowanego zatrudnienia, np. pracy portiera czy pracy lekkiej lub średnio ciężkiej fizycznej bez narażenia na działanie pyłów przemysłowych - jak stanowi opinia biegłego.

Nie rozważając należycie powyższego Sąd naruszył art. 233 § 1 w związku z art. 286 KPC a także przepisy §§ 23 i 24 rozporządzenia z dnia 5 sierpnia 1983 r. co czyni kasację uzasadnioną i powoduje uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sadowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania na podstawie art. 393¹³ (1 KPC.

=====